

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 9. novembra 2017*

„Predhodno odločanje – Postopki zaradi insolventnosti – Uredba (ES) št. 1346/2000 – Pristojno sodišče – Tožba zaradi neloyalne konkurence, vložena v okviru postopka zaradi insolventnosti – Tožba, ki jo družba s sedežem v drugi državi članici vloži zoper pridobitelja veje dejavnosti družbe, ki je v postopku zaradi insolventnosti – Tožba, ki ni povezana s postopkom zaradi insolventnosti, in tožba, ki izhaja neposredno iz tega postopka ter je z njim tesno povezana“

V zadevi C-641/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) z odločbo z dne 29. novembra 2016, ki je na Sodišče prispela 12. decembra 2016, v postopku

Tünkers France,

Tünkers Maschinenbau GmbH

proti

Expert France,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arbadjiev in E. Regan, sodniki,

generalni pravobranilec: E. Tanchev,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Tünkers Maschinenbau GmbH in Tünkers France J.-J. Gattineau in C. Fattaccini, odvetnika,
- za francosko vlado D. Colas, E. de Moustier in E. Armoet, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Heller in M. Wilderspin, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Tünkers France (v nadaljevanju: TF) in Tünkers Maschinenbau GmbH (v nadaljevanju: TM) na eni in družbo Expert France na drugi strani glede odškodninske tožbe zaradi nelojalne konkurence, ki jo je zadnjenavedena družba vložila proti družbama TM in TF.

Pravni okvir

Uredba št. 1346/2000

- 3 V uvodnih izjavah 4, 6 in 7 Uredbe št. 1346/2000 je navedeno:
 - „(4) Za pravilno delovanje notranjega trga se je treba izogibati spodbujanju strank k prenosu premoženja ali sodnih postopkov iz ene države članice v drugo, da bi se tako skušal doseči ugodnejši pravni položaj (t. i. ‚forum shopping‘).
 - [...]
 - (6) V skladu z načelom sorazmernosti mora biti ta uredba omejena na določbe, ki urejajo pristojnost za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti in za odločbe, ki se sprejemajo neposredno na podlagi postopkov v primeru insolventnosti in so tesno povezane s takimi postopki. Poleg tega mora uredba vsebovati določbe v zvezi s priznavanjem teh odločb in v zvezi s pravom, ki se uporablja, ki prav tako ustrezajo navedenemu načelu.
 - (7) Stečajni postopki, postopki poravnave ter podobni postopki so izključeni s področja uporabe Bruseljske konvencije o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in trgovinskih zadevah, kakor je bila spremenjena s Konvencijo o pristopu k tej konvenciji.“
- 4 Člen 3(1) te uredbe določa:

„Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnikih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžnikih glavnih interesov registrirani sedež.“

Uredba (ES) št. 44/2001

- 5 V uvodnih izjavah 7 in 19 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) je navedeno:
 - „(7) Področje uporabe te uredbe mora zajemati vse glavne civilne in gospodarske zadeve, razen točno opredeljenih zadev.
 - [...]

(19) Zagotoviti je treba kontinuiteto med Bruseljsko konvencijo in to uredbo ter v ta namen predpisati prehodne določbe. To velja tudi za razlago Bruseljske konvencije s strani Sodišča Evropskih skupnosti in Protokol iz leta 1971 se mora še naprej uporabljati za zadeve, ki so viseče v trenutku začetka veljavnosti te uredbe.“

6 Člen 1(1) in (2) Uredbe št. 44/2001 določa:

„1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodne oblasti. Zlasti ne zajema davčnih, carinskih ali upravnih zadev.

2. Ta uredba se ne uporablja za:

- (a) osebna stanja ali pravno in poslovno sposobnost fizičnih oseb, za premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanje;
- (b) stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;
- (c) socialno varnost;
- (d) arbitražo.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 7 Expert Maschinenbau GmbH, družba nemškega prava, je opravljala dejavnost proizvodnje materialov za avtomobilsko industrijo, za katere je bila v Franciji za distribucijo izključno pooblaščen družba Expert France.
- 8 Amtsgericht Darmstadt (okrajno sodišče v Darmstadtu, Nemčija) je 14. julija 2006 proti družbi Expert Maschinenbau uvedlo postopek zaradi insolventnosti in določilo upravitelja.
- 9 Upravitelj je 13. septembra 2006 z družbo TM sklenil začasni sporazum o prenosu veje dejavnosti družbe Expert Maschinenbau. Upravitelj je 22. septembra 2006 navedeni del dejavnosti prenesel na Wetzel Fahrzeugbau GmbH, družbo nemškega prava, ki je hčerinska družba družbe TM.
- 10 Družba TM je z dopisi z dne 19. septembra ter 24. in 27. oktobra 2006 stranke družbe Expert France, ki se jim je predstavila kot prevzemnica družbe Expert Maschinenbau, povabila, naj se odslej za naročila obračajo nanjo.
- 11 Družba Expert France, ki je menila, da to ravnanje pomeni nelojalno konkurenco, je 25. februarja 2013 proti družbama TM in TF pri tribunal de commerce de Paris (sodišče za gospodarske spore v Parizu, Francija) vložila odškodninsko tožbo zaradi dejanj nelojalne konkurence.
- 12 Družbi TM in TF sta ugovarjali pristojnosti navedenega sodišča na podlagi člena 3(1) Uredbe št. 1346/2000 in trdili, da spada spor v pristojnost Amtsgericht Darmstadt (okrajno sodišče v Darmstadtu) kot sodišča, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti proti družbi Expert Maschinenbau.
- 13 Tribunal de commerce de Paris (sodišče za gospodarske spore v Parizu) je ugovor pristojnosti zavrnilo s sodbo z dne 8. novembra 2013, ki je bila potrjena s sodbo cour d'appel de Paris (pritožbeno sodišče v Parizu, Francija) z dne 19. junija 2014. Družbi TM in TF sta zoper to sodbo vložili kasacijsko

pritožbo pri predložitvenem sodišču. Trdita, da je za odločanje o odškodninski tožbi zaradi nelojalne konkurence, če ta tožba izhaja neposredno iz postopka zaradi insolventnosti, pristojno sodišče, ki je uvedlo ta postopek.

- 14 Predložitveno sodišče v teh okoliščinah dvomi o obsegu mednarodne pristojnosti sodišča, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti, kot je določen v členu 3(1) Uredbe št. 1346/2000, in se posebej sprašuje, ali je mogoče tožbo zaradi nelojalne konkurence, ki jo vloži hčerinska družba insolventne družbe, šteti za tožbo, ki izhaja neposredno iz postopka zaradi insolventnosti in ki je z njim tesno povezana.
- 15 V teh okoliščinah je Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 3 Uredbe [št. 1346/2000] razlagati tako, da je sodišče, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti, izključno pristojno za odškodninsko tožbo, s katero se pridobitelju dela dejavnosti, pridobljenega v okviru tega postopka, očita, da se je neupravičeno predstavljal kot izključni distributer izdelkov, ki jih proizvaja dolžnik?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 16 Za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje je treba ugotoviti obseg pristojnosti sodišča, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti v smislu člena 3(1) Uredbe št. 1346/2000, ker so s členom 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001, ki se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, z njenega področja uporabe izključeni „stečaj, postopki v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopki prisilne poravnave in podobni postopki“.
- 17 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je med drugim na podlagi kronološkega pregleda v zvezi s Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), ki jo je nadomestila Uredba št. 44/2001, Sodišče razsodilo, da je treba zadnjenavedeno uredbo in Uredbo št. 1346/2000 razlagati tako, da se prepreči kakršno koli prekrivanje med pravnimi pravili iz teh besedil in kakršna koli pravna praznina. Tako spadajo tožbe, ki so na podlagi člena 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001 izključene z njenega področja uporabe, ker se nanašajo na „stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke“, na področje uporabe Uredbe št. 1346/2000. Nasprotno pa spadajo tožbe, za katere se ne uporabi člen 3(1) Uredbe št. 1346/2000, na področje uporabe Uredbe št. 44/2001 (sodba z dne 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, točka 21).
- 18 Sodišče je, kot je med drugim navedeno v uvodni izjavi 7 Uredbe št. 44/2001, ugotovilo tudi, da je bil namen zakonodajalca Unije, da ohrani široko opredelitev pojma „civilne in gospodarske zadeve“ iz člena 1(1) te uredbe in zato široko polje uporabe te uredbe. Področja uporabe Uredbe št. 1346/2000 pa se v skladu z uvodno izjavo 6 te uredbe ne sme razlagati široko (sodba z dne 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, točka 22).
- 19 Na podlagi teh načel je Sodišče razsodilo, da so s področja uporabe Uredbe št. 44/2001 izključene le tožbe, ki izhajajo neposredno iz postopka v primeru insolventnosti in ki so z njim tesno povezane. Zato se le za te tožbe uporablja Uredba št. 1346/2000 (sodba z dne 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, točka 23).
- 20 Prav to merilo je v uvodni izjavi 6 Uredbe št. 1346/2000 uporabljeno za omejitev predmeta te uredbe. V skladu s to uvodno izjavo mora biti namreč navedena uredba omejena na določbe, ki urejajo pristojnost za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti in za odločbe, ki „se sprejemajo neposredno na podlagi postopkov v primeru insolventnosti in so tesno povezane s takimi postopki“.

- 21 V tem okviru je treba ob upoštevanju zgornjih navedb ugotoviti, ali odškodninska tožba zaradi nelojalne konkurence, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ustreza tema meriloma.
- 22 Glede prvega merila je treba opozoriti, da pri ugotavljanju, ali neka tožba izhaja neposredno iz postopka zaradi insolventnosti, odločilni element, ki ga je Sodišče uporabilo pri določanju področja, na katero spada tožba, ni postopek, v okviru katerega je vložena ta tožba, ampak pravna podlaga te tožbe. V skladu s tem pristopom je treba ugotoviti, ali pravica ali obveznost, ki je podlaga za tožbo, izhaja iz splošnih predpisov civilnega in gospodarskega prava ali iz pravil o odstopanjih, ki so značilna za postopke zaradi insolventnosti (sodba z dne 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, točka 27).
- 23 V obravnavani zadevi je iz ugotovitev predložitvenega sodišča razvidno, da je tožba iz postopka v glavni stvari namenjena ugotovitvi odgovornosti družb TM in TF – pri čemer je prvonavedena družba pridobiteljica veje dejavnosti, pridobljene v okviru postopka zaradi insolventnosti – za domnevna dejanja nelojalne konkurence, ki naj bi jih storili v škodo družbe Expert France. Družba Expert France v okviru te tožbe ne izpodbija veljavnosti prenosa, opravljenega v okviru postopka zaradi insolventnosti, ki ga je uvedlo Amtsgericht Darmstadt (okrajno sodišče v Darmstadtu), temveč to, da je družba TM s tem, da je navezala stik s strankami družbe Expert France in te povabila, naj se za naročila obrnejo neposredno na družbo TM, poskusila prisvojiti stranke družbe Expert France, kar je škodovalo interesom te družbe.
- 24 Sodišče je sicer v sodbi z dne 2. julija 2009, SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, točka 33), razsodilo, da tožba, s katero se izpodbija prenos kapitalskih deležev, opravljen v postopku zaradi insolventnosti, spada na področje uporabe Uredbe št. 1346/2000.
- 25 Vendar se drugače kakor v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, v kateri se je stečajnemu upravitelju, ki je odsvojil kapitalske deleže, očitalo, da ni izvršil pooblastila, ki izhaja posebej iz določb nacionalnega prava, ki urejajo stečajni postopek, spor o glavni stvari nanaša na ravnanje pridobitelja.
- 26 Poleg tega je družba Expert France vložila tožbo izključno zato, da bi zaščitila svoje interese in ne za zaščito interesov upnikov v tem postopku zaradi insolventnosti. Nazadnje, ta tožba je vložena zoper družbi TM in TF, katerih ravnanje urejajo druga pravila in ne tista, ki se uporabljajo v okviru postopka zaradi insolventnosti. Torej morebitne posledice take tožbe ne morejo nikakor vplivati na postopek zaradi insolventnosti.
- 27 Zato je treba ugotoviti, da je odškodninska tožba zaradi nelojalne konkurence, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ločena in nima podlage v pravilih, ki so značilna za postopke zaradi insolventnosti.
- 28 Kar zadeva drugo merilo, navedeno v točki 20 te sodbe, je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za ugotovitev, ali se uporabi izključitev iz člena 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001, odločilna stopnja povezave med tožbo in postopkom zaradi insolventnosti (sodba z dne 2. julija 2009, SCT Industri, C-111/08, EU:C:2009:419, točka 25).
- 29 V postopku v glavni stvari je odškodninska tožba sicer res vložena proti družbi TM, ki je pridobiteljica veje dejavnosti v okviru postopka zaradi insolventnosti. Vendar pridobljena pravica po tem, ko preide v premoženje pridobitelja, ne more na vsak način ohraniti neposredne povezave z insolventnostjo dolžnika.
- 30 Čeprav torej ni mogoče zanikati obstoja povezave med tožbo v postopku v glavni stvari in postopkom zaradi insolventnosti, uvedenim proti družbi Expert Maschinenbau, ta povezava ni ne dovolj neposredna ne dovolj tesna, da bi se izključila uporaba Uredbe št. 44/2001 in da bi se zato uporabila Uredba št. 1346/2000.

- 31 Glede na navedeno je treba na vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) Uredbe št. 1346/2000 razlagati tako, da odškodninska tožba zaradi nelojalne konkurence, s katero se pridobitelju veje dejavnosti, pridobljene v okviru postopka zaradi insolventnosti, očita, da se je neupravičeno predstavljal kot izključni distributer izdelkov, ki jih proizvaja dolžnik, ne spada v pristojnost sodišča, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti.

Stroški

- 32 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 3(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti je treba razlagati tako, da odškodninska tožba zaradi nelojalne konkurence, s katero se pridobitelju veje dejavnosti, pridobljene v okviru postopka zaradi insolventnosti, očita, da se je neupravičeno predstavljal kot izključni distributer izdelkov, ki jih proizvaja dolžnik, ne spada v pristojnost sodišča, ki je uvedlo postopek zaradi insolventnosti.

Podpisi